

Mācībspēku atbalsta materiāls 2. nodaļai: SABIEDRISKO UN LIELU PASĀKUMU NORISES VIETU KATASTROFU GATAVĪBA UN REAGĒŠANA

MĀCĪBU MODULIS 9: Agrīnās brīdināšanas sistēmas sabiedrības un lielu pasākumu norises vietu drošībai

Autors: Uzņēmējdarbības attīstības institūts / VETREADY projekta partnerība

Projekta numurs: 2024-1-ES01-KA220-VET-000257287

Co-funded by
the European Union

Finansē Eiropas Savienība. Tomēr paustie viedokļi un viedokļi ir tikai autora(-u) viedokļi un viedokļi, un tie ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Servicio Español para la Internacionalización de la Educación (SEPIE) viedokļus un viedokļus. Ne Eiropas Savienība, ne piešķirēja iestāde nevar būt atbildīga par tiem.

Mācībspēku atbalsta materiāla pārskats

Šis izglītotāju atbalsta materiāls ir izstrādāts, lai papildinātu apmācību moduli „**Agrīnās brīdināšanas sistēmas sabiedrības un lielu pasākumu norises vietu drošībai**”, sniedzot pielāgotas metodiskas un didaktiskas vadlīnijas, lai uzlabotu tā efektīvu īstenošanu.

Tā mērķis ir palīdzēt izglītotājiem:

- izprast šī moduļa **konkrētos pedagoģiskos mērķus**
- piemērot **atbilstošas mācību stratēģijas un rīkus**, lai iesaistītu profesionālās izglītības un apmācības, profesionālās tālākizglītības un apmācības un diasporas izglītojamos
- **veicināt galvenās aktivitātes**, sekmēt pārdomas un atbalstīt zināšanu saglabāšanu
- pielāgot apmācību **dažādiem formātiem** (klātienēs, tiešsaistēs, jauktas) un dažādām apmācāmo vajadzībām
- *Piezīme: Šī moduļa apguve un tam pievienotā testa izpilde dod tiesības saņemt profesionālās kompetences pilnveides apliecinājumu.*
-

Šī mācību moduļa mācību saturs

Mācību moduļa mērķis

Mācību moduļa sasniedzamie mācību rezultāti

Ievads: Kas ir agrīnās brīdināšanas sistēma sabiedrības un lielu pasākumu norises vietu drošības kontekstā?

Galvenie jēdzieni un terminoloģija

Tēmas svarīguma izpratne

Kāpēc šis mācību modulis ir svarīgs?

Dabas katastrofas agrīnās brīdināšanas sistēmu kontekstā

Zemestrīces

Plūdi

Meža ugunsgrēki

Apstājies un padomā

Tehnoloģiskās/rūpnieciskās katastrofas agrīnās brīdināšanas sistēmu kontekstā

Ūdens vai elektrības padeves traucējumi

Gāzes noplūdes

Ķīmisko vielu noplūdes

Apstājies un padomā

Bioloģiskas/ar veselību saistītas katastrofas agrīnās brīdināšanas sistēmu kontekstā

Pandēmijas/epidēmijas

Pārtikas piesārņojums

Zoonozes uzliesmojumi

Apstājies un padomā

Iedvesmojoša rīcība un labās prakses piemēri

Padziļinātai izpētei

Ieteicamās mācību metodes un rīki

Mācību metode 1: Gadījuma izpēte

Kāpēc šī metode?

Veicina izglītojamo spēju analizēt reālas vai simulētas katastrofu situācijas. Rosina problēmu risināšanu, identificējot agrīnos brīdināšanas signālus un piemērotu rīcību.

- **Praktisks piemērs**

Pēc slaida “Apstājies un padomā – brīdinājums par ķīmisku noplūdi” izglītojamie izlasa īsu gadījuma aprakstu par apkaimi, kas saņēmusi norādījumu palikt telpās.

Grupās viņi nosaka, kādi agrīnie brīdinājuma signāli parādījās, kādi aizsardzības pasākumi tika veikti un kas tika palaists garām.

Grupas prezentē savus secinājumus klasei.

Ieteicamās mācību metodes un rīki

Mācību metode 2: Simulācija ar digitālajiem rīkiem

- **Kāpēc šī metode?**
Nodrošina izglītojamo iesaisti interaktīvā vidē.
Stiprina ātras lēmumu pieņemšanas prasmes un spēju atpazīt dažādu veidu brīdinājumus.
- **Praktisks piemērs**
Pēc slaida “Apstājies un padomā – bioloģiskā apdraudējuma brīdinājums” izglītojamie izmanto digitālu simulācijas rīku vai lietotni, kas parāda dažādus brīdinājumus (SMS, sirēna, radio vai TV paziņojums).
Viņiem 15 sekunžu laikā jāizvēlas pareizais aizsardzības pasākums.
Grupa kopīgi analizē izvēles un apspriež, kāpēc konkrētas darbības bija pareizas vai nedrošas.

Ieteicamās mācību metodes un rīki

Mācību metode 3: Grupas ideju ģenerēšana un vizuālā kartēšana

- **Kāpēc šī metode?**
Veicina sadarbību un radošu domāšanu, plānojot māsaimniecības gatavību.
Palīdz izglītojamajiem sasaistīt agrīnos brīdinājuma signālus ar skaidrām un praktiskām rīcībām.
- **Praktisks piemērs**
Pēc slaida “Apstājies un padomā – plūdu brīdinājums” izglītojamie grupās izveido ātru vizuālo karti (uz papīra vai digitālajā tāfelē), sasaistot brīdinājuma signālus (sirēnas, TV paziņojums, īsziņa) ar ģimenes rīcību (evakuēties, pārvietot vērtīgas lietas, atslēgt elektrību).
Katra grupa prezentē savu karti, un mācībspēks izceļ biežāk sastopamās stratēģijas.

Iesaistes veicināšanas padomi

Sāciet ar kādu uzmanību piesaistošu elementu

- Izmantojiet īsu video, skaņu (piemēram, sirēnu) vai jautājumu, lai uzreiz piesaistītu uzmanību.
- Piemērs: „Ko jūs darītu, ja jūsu tālrunis šobrīd sāktu vibrēt, brīdinot par plūdiem?”

Veiciniet līdzdalību

- Uzdodiet atvērtus jautājumus, nevis jautājumus, uz kuriem var atbildēt ar „jā” vai „nē”.
- Mainiet runātājus, lai ikviens justos iesaistīts.

Padariet to saistošu

- Saistiet scenārijus ar apmācāmo ikdienas dzīvi (mājas, ģimene, darbavieta).
- Dalieties ar īsām reālās dzīves stāstiem vai ziņu klipiem, lai padarītu mācīšanos saprotamāku.

Izmantojiet interaktīvas metodes

- Izmantojiet lomu spēles, ātrās aptaujas vai mini viktorīnas.
- Izmantojiet tādas metodes kā digitālās simulācijas vai grupu kartēšanas uzdevumus.

Pielāgošanās stratēģijas

Klātienē

- **Interaktīvas aktivitātes:** izmantojiet lomu spēles, grupu simulācijas un praktiskus uzdevumus, lai maksimāli palielinātu iesaistīšanos.
- **Vizuālie palīg līdzekļi:** izvietojiet plakātus, infografikas vai reālus priekšmetus (piemēram, avārijas komplektu), lai mācīšanās būtu taustāma.
- **Tūlītēja atgriezeniskā saite:** staigājiet pa telpu, novērojiet grupu darbu un sniedziet tiešu atgriezenisko saiti.
- **Kopienas veidošana:** veiciniet diskusijas starp vienaudžiem un komandas darbu, lai radītu sadarbības atmosfēru.

Tiešsaistē

- **Digitālie rīki:** izmantojiet aptaujas, viktorīnas, atsevišķas telpas un kopīgas tāfeles, lai uzturētu mācību dalībnieku aktivitāti
- **Īsi segmenti:** sadaliet nodarbības 10–15 minūšu moduļos, lai izvairītos no noguruma.
- **Multivides līdzekļi:** leklaujiet video, skaņas signālus vai animācijas, lai simulētu reālas dzīves situācijas.
- **Aktīvas pārbaudes:** Lūdziet mācību dalībniekiem regulāri rakstīt tērzēšanas sadaļā vai dalīties ar ātrām pārdomām.

Jauktā/hibrīdgrupu veidā

- **Hibrīdgrupu aktivitātes:** apvienojiet fiziskas lomu spēles (klātienē) ar digitālām simulācijām (tiešsaistē).
- **Priekšdarbs un turpinājums:** piešķiriet sagatavošanās lasījumus/video tiešsaistē, pēc tam pielietojiet zināšanas klasē.
- **Elastīga piekļuve:** ierakstiet tiešsaistes sesijas un nodrošiniet digitālos materiālus, lai mācību dalībnieki varētu atkārtoti apskatīt saturu.
- **Integrācija:** izmantojiet tiešsaistes daļu zināšanu nodošanai un klātienē daļu praksei un pārdomām.

Šajā modulī apgūstamās galvenās ESCO prasmes

T4.3 – Sadarbība komandās un tīklos

Praktizēts: slaidos „Apstājies un padomā”, kas simulē ārkārtas situācijas sabiedriskās vietās (piemēram, pēkšņa ugunsgrēka trauksme koncerta laikā, ķīmiskā viela noplūde metro stacijā vai cilvēku evakuācija sporta arēnā). Mācību dalībniekiem tiek lūgts koordinēt darbības un saziņu reālistiskos apstākļos.

Pasniedzēji izceļ šo prasmi, veicot šādus pasākumus:

- Piešķirot komandas locekļiem lomas (drošības darbinieki, pirmie reaģētāji, pasākuma organizatori, apmeklētāji), lai veicinātu sadarbību un situācijas izpratni
- Veicinot grupas lēmumu pieņemšanas uzdevumus, kuros mācībniekiem jāvienojas par drošāko evakuācijas vai komunikācijas plānu.
- Izmantojot scenārijus “Apstājies un padomā”, lai apspriestu, kā sadarbība, vadība un informācijas apmaiņa uzlabo drošības rezultātus.
- Mudinot apmācāmos novērtēt komandas darba efektivitāti pēc katra scenārija un ieteikt uzlabojumus turpmākai koordinācijai.

Mācību sasniegumu vērtēšanas atbalsts – kā pārbaudīt mācību sasniegumus

Šī mācību moduļa beigās mācību dalībnieki aizpilda 10 jautājumu testu ar atbilžu variantiem, kas izstrādāts, lai novērtētu viņu izpratni par sesijā apgūtajiem galvenajiem jēdzieniem.

Papildu vērtēšanas stratēģijas:

- **Scenārija reagēšanas uzdevums**
Kā tas darbojas: Iepazīstiniet apmācāmos ar īsu ārkārtas situācijas scenāriju sabiedriskā vietā (piemēram, „Pārpildītā tirdzniecības centrā skan ugunsgrēka trauksme”). Apmācāmajiem ir jāizklāsta 2–3 tūlītējas darbības, ko viņi veiktu.
Ko tas atklāj: parāda, vai apmācāmie spēj piemērot agrīnās brīdināšanas zināšanas stresa situācijā, noteikt drošības prioritātes un pieņemt loģiskus lēmumus reālajā laikā.
- **Brīdinājuma interpretācijas tests**
Kā tas darbojas: parādiet apmācāmajiem dažāda veida brīdinājuma ziņojumus (SMS brīdinājums, paziņojums pa skaļruni, sirēna). Lūdziet viņus identificēt brīdinājuma nozīmi un pareizo rīcību.
Ko tas atklāj: novērtē apmācāmo spēju atpazīt un pareizi interpretēt dažādus agrīnās brīdināšanas signālus, nodrošinot, ka viņi spēj saistīt brīdinājumus ar atbilstošu aizsardzības rīcību.

Papildus resursi

- **1. FEMA – Integrētā sabiedrības brīdinājumu un trauksmes sistēma (IPAWS)**
<https://www.fema.gov/emergency-managers/practitioners/integrated-public-alert-warning-system>
Izskaidro, kā ASV brīdinājumu sistēma integrē sirēnas, radio, televīziju un mobilo sakaru tīklus, kas ir noderīgi, lai parādītu daudzkanālu sabiedrības brīdinājumus.
- **2. IFRC – Sabiedrības informētība un izglītošana par katastrofu riska mazināšanu**
<https://www.ifrc.org/sites/default/files/PAPE-2.0-English.pdf>
Sniedz vadlīnijas, plakātus un kopienu piemērus par gatavību katastrofām, kas piemēroti kā papildus lasāmviela apmācītājiem.
- **3. CRED – EM-DAT Starptautiskā katastrofu datu bāze**
<https://www.emdat.be/>
Piedāvā globālas statistikas datus par katastrofām un agrīnās brīdināšanas efektivitāti, palīdzot apmācītājiem ilustrēt reālus datus un tendences.

Avoti

- Centre for Research on the Epidemiology of Disasters. (2024). *EM-DAT: The international disaster database*. Université Catholique de Louvain.
- <https://www.emdat.be>
- European Commission. (2023). *EU Civil Protection Mechanism*.
- https://civil-protection-humanitarian-aid.ec.europa.eu/what/civil-protection/eu-civil-protection-mechanism_en
- Federal Emergency Management Agency. (2023). *Integrated Public Alert and Warning System (IPAWS)*. U.S. Department of Homeland Security.
- ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations). (2024). *European Commission*. <https://esco.ec.europa.eu>
- <https://www.fema.gov/emergency-managers/practitioners/integrated-public-alert-warning-system>
- International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies. (2019). *Public awareness and public education for disaster risk reduction: Key messages (2nd ed.)*. IFRC.
- <https://www.ifrc.org/sites/default/files/PAPE-2.0-English.pdf>
- United Nations Office for Disaster Risk Reduction. (n.d.). *Early warning systems: Reducing disaster mortality*. <https://www.undrr.org/publication/early-warning-systems-reducing-disaster-mortality>

PARTNERİBA

<https://ied.eu/>

<https://denizli.afad.gov.tr/>

<https://neotalentway.com/>

<https://www.eva93.lv/>

<https://ngo-nfe4y.com.ua/en>

<https://vonhope.is/>

**Lai vērtīga un iedvesmojoša mācīšanās ar VET-READY
2. nodaļu «SABIEDRISKO UN LIELU PASĀKUMU NORISES VIETU KATASTROFU
GATAVĪBA UN REAĢĒŠANA»
un 9. mācību moduli «Agrīnās brīdināšanas sistēmas sabiedrības un lielu
pasākumu norises vietu drošībai»!**

SEKO MUMS

<https://vetready.eu/>